

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

รายงานผลการดำเนินงานเฝ้าระวังโรคหัด หัดเยอรมัน ตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก

ประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2568

(ข้อมูล ณ วันที่ 31 มกราคม 2568)

กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ

กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สถานการณ์โรคหัด

สถานการณ์โรคหัดในประเทศไทย จากฐานข้อมูลกำจัดโรคหัด ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 – 31 มกราคม 2568 มีรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือสงสัยหัด หัดเยอรมัน ทั้งสิ้น 221 ราย พบผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ 54 ราย และมีประวัติเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา 8 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 0.09 ต่อแสนประชากร มีอาการเข้าได้กับโรคหัด 39 ราย รอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ 26 ราย และผู้ป่วยที่ไม่ใช่หัด/หัดเยอรมัน 94 ราย

สถานการณ์โรคหัดเยอรมัน

สถานการณ์โรคหัดเยอรมัน ปี 2568 จากฐานข้อมูลกำจัดโรคหัด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 มกราคม 2568 ไม่พบผู้ป่วยยืนยันหัดเยอรมัน (ข้อมูลสถานการณ์โรคหัด หัดเยอรมันรายสัปดาห์เพิ่มเติมได้ที่ <https://ddc.moph.go.th/doe/pagecontent.php?page=1862&dept=doe>)

เกณฑ์ความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคหัด หัดเยอรมัน ขององค์การอนามัยโลก

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการเฝ้าระวัง สอบสวน และการส่งตัวอย่าง สู่เป้าหมาย การกำจัดโรค ดังนี้

1. อัตราการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี
2. สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี (เป้าหมาย >80%)
3. สอบสวนโรคเฉพาะรายในผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัดหรือหัดเยอรมัน ภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากพบผู้ป่วย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ป่วย
4. สัดส่วนของผู้ป่วยสงสัยหัด หัดเยอรมันที่ได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ (เป้าหมาย >80%)
5. สัดส่วนของการส่งตัวอย่างเพื่อยืนยันสายพันธุ์ก่อโรค ในการระบาดที่ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (เป้าหมาย >80%)
6. สัดส่วนของตัวอย่างส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการได้รับภายใน 5 วัน หลังการเก็บตัวอย่าง (เป้าหมาย >80%)

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

ผลการดำเนินงานการเฝ้าระวังโรคหัด หัดเยอรมัน ของประเทศไทย ตามเกณฑ์ขององค์การอนามัยโลก
เดือนมกราคม 2568

1. ประเทศไทยมีอัตราการรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน **0.14 ต่อแสนประชากร**
2. สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี ร้อยละ **1.30** (เป้าหมาย >80%)
3. ผู้ป่วยไข่ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัดหรือหัดเยอรมัน ได้รับการสอบสวนโรคเฉพาะรายภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากพบผู้ป่วย ร้อยละ **95.93** (เป้าหมาย >80%)
4. ผู้ป่วยสงสัยหัด หัดเยอรมันได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ร้อยละ **81.61** (เป้าหมาย >80%)
5. การส่งตัวอย่างเพื่อยืนยันสายพันธุ์ก่อโรค ในการระบาดที่ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร้อยละ **0** (เป้าหมาย >80%)
6. ห้องปฏิบัติการได้รับตัวอย่างส่งตรวจภายใน 5 วัน หลังการเก็บตัวอย่าง ร้อยละ **79.58** (เป้าหมาย >80%)
(รายละเอียดเพิ่มเติมตามตารางที่ 1 : ร้อยละผลการดำเนินการตามเกณฑ์ความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคและเป้าหมายของการกำจัดโรคหัด หัดเยอรมัน ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ปี พ.ศ. 2564 – 2568)

ทั้งนี้ ในเดือนมกราคม 2568 มี 1 จังหวัดที่ผ่านเกณฑ์การรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (Non-measles non-rubella rate) ไม่น้อยกว่า 2 ต่อแสนประชากรต่อจังหวัด ได้แก่ จังหวัดยะลา (รายละเอียดเพิ่มเติมตามตารางที่ 2 : การรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน จำแนกรายจังหวัด)

ตารางที่ 1 ร้อยละผลการดำเนินการตามเกณฑ์ความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรคและเป้าหมายของการกำจัดโรคหัด หัดเยอรมัน ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก ปี พ.ศ. 2564 – 2568

สถานการณ์การเฝ้าระวังฯ		ปี พ.ศ.				
		2564	2565	2566	2567	2568
อัตราป่วยผู้ป่วยยืนยันหัด หัดเยอรมัน และผู้ที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาต่อแสนประชากร		0.012	0.03	0.03	8.14	0.94
จำนวนผู้เสียชีวิต (อัตราตายต่อแสนประชากร)		0	0	0	11 (0.02)	0
การดำเนินการตามเกณฑ์ฯ	เป้าหมาย	2564	2565	2566	2567	2568
อัตราการรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี	$\geq 2/100,000$	0.26	0.28	0.91	3.42	0.14
สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น ที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ไม่น้อยกว่า 2 รายต่อแสนประชากรต่อปี (เป้าหมาย $>80\%$)	$\geq 80\%$	0.00	2.60	14.29	31.17	1.30
สอบสวนโรคเฉพาะรายในผู้ป่วยไข้ออกผื่นหรือผู้ป่วยสงสัยโรคหัดหรือหัดเยอรมัน ภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากพบผู้ป่วย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของผู้ป่วย	$\geq 80\%$	93.80	97.99	98.08	99.16	95.93
สัดส่วนของผู้ป่วยสงสัยหัด หัดเยอรมันได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ (เป้าหมาย $>80\%$)	$\geq 80\%$	56.00	99.53	86.85	62.98	81.61
สัดส่วนของการส่งตัวอย่างเพื่อยืนยันสายพันธุ์ก่อโรค ในการระบาดที่ห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (เป้าหมาย $>80\%$)	$\geq 80\%$	No outbreak	No outbreak	100 (1/1)	22.11 (86/389)	0 (0/2)
สัดส่วนของตัวอย่างสิ่งส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการได้รับภายใน 5 วัน หลังการเก็บตัวอย่าง (เป้าหมาย $>80\%$)	$\geq 80\%$	63.40	75.81	77.40	71.52	79.58

ตารางที่ 2 การรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน จำแนกรายจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 - 31 มกราคม 2568

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข่ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่ หัด หัดเยอรมัน ($\geq 2 /$ 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR2*
1	แม่ฮ่องสอน	6	0	0	0.00	76.87	94.05
1	ลำปาง	14	1	1	0.14	76.16	89.40
1	ลำพูน	8	0	0	0.00	71.19	88.73
1	พะเยา	9	0	0	0.00	69.28	83.41
1	แพร่	9	0	0	0.00	72.21	82.44
1	เชียงราย	26	0	0	0.00	65.59	76.93
1	เชียงใหม่	36	1	1	0.06	64.66	81.96
1	น่าน	9	0	0	0.00	64.51	79.74
2	สุโขทัย	12	0	0	0.00	74.74	92.52
2	พิษณุโลก	17	1	0	0.00	73.68	88.23
2	ตาก	14	0	0	0.00	75.00	91.01
2	เพชรบูรณ์	19	0	0	0.00	78.09	91.00
2	อุดรดิตถ์	9	0	0	0.00	79.86	92.34
3	อุทัยธานี	6	0	0	0.00	82.50	97.69
3	พิจิตร	10	0	0	0.00	79.21	91.55
3	ชัยนาท	6	0	0	0.00	75.42	94.50
3	นครสวรรค์	21	0	0	0.00	74.62	88.34
3	กำแพงเพชร	14	1	1	0.14	75.08	88.33
4	นนทบุรี	26	1	1	0.08	64.33	78.15
4	ลพบุรี	15	0	0	0.00	77.91	92.25
4	สิงห์บุรี	4	0	0	0.00	71.94	90.28
4	สระบุรี	13	0	0	0.00	71.28	77.34
4	อ่างทอง	5	3	2	0.74	73.07	91.42
4	ปทุมธานี	24	2	2	0.16	64.03	80.66
4	พระนครศรีอยุธยา	16	0	0	0.00	76.11	92.70
4	นครนายก	5	0	0	0.00	66.76	81.30

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
Department of Disease Control, Ministry of Public Health

ตารางที่ 2 การรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน จำแนกรายจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 - 31 มกราคม 2568

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข้ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข้ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข้ออกผื่นที่ไม่ใช่ หัด หัดเยอรมัน ($\geq 2 /$ 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR2*
5	นครปฐม	18	1	1	0.11	71.70	84.27
5	เพชรบุรี	10	1	1	0.21	73.19	92.21
5	ประจวบคีรีขันธ์	11	1	0	0.00	78.53	92.65
5	ราชบุรี	17	3	3	0.35	72.78	86.19
5	สมุทรสาคร	12	0	0	0.00	69.55	77.74
5	สุพรรณบุรี	17	0	0	0.00	63.53	84.91
5	กาญจนบุรี	18	0	0	0.00	57.36	71.06
5	สมุทรสงคราม	4	0	0	0.00	79.87	89.60
6	ระยอง	15	5	5	0.65	81.06	85.05
6	จันทบุรี	11	3	2	0.37	78.37	90.00
6	ชลบุรี	32	1	1	0.06	67.28	82.88
6	สระแก้ว	11	1	1	0.18	71.65	86.76
6	ฉะเชิงเทรา	15	4	1	0.14	82.56	93.95
6	ปราจีนบุรี	10	0	0	0.00	71.55	84.20
6	สมุทรปราการ	27	0	0	0.00	80.29	92.67
6	ตราด	5	0	0	0.00	83.68	93.82
7	ร้อยเอ็ด	26	0	0	0.00	71.52	84.50
7	ขอนแก่น	36	0	0	0.00	66.23	83.06
7	มหาสารคาม	19	0	0	0.00	67.61	82.42
7	กาฬสินธุ์	19	0	0	0.00	75.46	90.39
8	อุดรธานี	31	0	0	0.00	79.85	95.44
8	สกลนคร	23	1	1	0.09	65.49	81.12
8	หนองคาย	10	2	2	0.39	67.57	93.39
8	นครพนม	14	0	0	0.00	66.15	84.81
8	บึงกาฬ	8	0	0	0.00	69.96	88.55
8	หนองบัวลำภู	10	1	0	0.00	60.64	71.51
8	เลย	13	1	1	0.16	78.66	95.41

ตารางที่ 2 การรายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน จำแนกรายจังหวัด ตั้งแต่วันที่ 1 – 31 มกราคม 2568

เขต	จังหวัด	จำนวนคาดการณ์ รายงานผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน (ราย/ปี)	จำนวนผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ รายงานทั้งหมด (ราย)	จำนวนผู้ป่วย ไข่ออกผื่นที่ ไม่ใช่หัด หัดเยอรมัน ที่รายงาน (ราย)	อัตราการรายงาน ผู้ป่วยไข่ออกผื่นที่ไม่ใช่ หัด หัดเยอรมัน (≥ 2 / 100,000 ประชากร แสนคนต่อปี)	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR1*	ความ ครอบคลุม วัคซีน MMR2*
9	สุรินทร์	27	0	0	0.00	77.84	89.22
9	บุรีรัมย์	32	0	0	0.00	70.67	89.71
9	ชัยภูมิ	22	0	0	0.00	75.65	85.22
9	นครราชสีมา	53	0	0	0.00	74.27	90.80
10	อำนาจเจริญ	7	0	0	0.00	58.15	88.07
10	ยโสธร	11	1	1	0.19	65.71	86.30
10	อุบลราชธานี	37	5	5	0.27	66.72	85.04
10	มุกดาหาร	7	0	0	0.00	62.36	73.23
10	ศรีสะเกษ	29	0	0	0.00	73.14	95.92
11	ภูเก็ต	8	3	2	0.47	66.15	64.17
11	สุราษฎร์ธานี	21	6	6	0.56	71.15	82.97
11	นครศรีธรรมราช	31	0	0	0.00	64.04	78.27
11	ระนอง	4	0	0	0.00	78.15	91.61
11	ชุมพร	10	0	0	0.00	75.68	88.33
11	กระบี่	10	2	2	0.41	77.60	95.72
11	พังงา	5	0	0	0.00	78.19	92.18
12	ยะลา	11	46	16	2.91	41.23	57.24
12	ปัตตานี	15	34	8	1.09	28.83	38.75
12	นราธิวาส	16	39	5	0.61	38.97	52.10
12	สงขลา	29	24	11	0.77	70.74	84.91
12	สตูล	7	11	6	1.84	79.06	94.65
12	ตรัง	13	5	5	0.78	71.39	90.44
12	พัทลุง	10	0	0	0.00	77.11	94.76
13	กรุงเทพมหานคร	110	10	0	0.00	0.00	0.00

* ที่มา : ระบบคลังข้อมูลสุขภาพ Health Data Center (HDC) <https://hdcservice.moph.go.th/>

กองระบาดวิทยา Division of Epidemiology

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในเดือน มกราคม ปี 2568 นี้ประเทศไทยผ่านเกณฑ์ความสำเร็จของการเฝ้าระวังโรค 2 เกณฑ์ ได้แก่ การสอบสวนโรคเฉพาะรายภายใน 48 ชั่วโมงหลังจากพบผู้ป่วย และ ผู้ป่วยสงสัยหัด หัดเยอรมันได้รับการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ยังไม่ผ่านเกณฑ์ 4 เกณฑ์ ได้แก่ อัตราการรายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น สัดส่วนจังหวัดที่รายงานผู้ป่วยไข้ออกผื่น การส่งตัวอย่างเพื่อยืนยันสายพันธุ์ก่อโรค และห้องปฏิบัติการได้รับตัวอย่างส่งตรวจภายใน 5 วัน

เพื่อการกำจัดโรคหัด หัดเยอรมันในประเทศไทย จำเป็นต้องมีการเฝ้าระวังโรคที่เข้มแข็ง ดังนั้นเมื่อพบผู้ป่วยไข้ร่วมกับผื่น (ชนิด MP rash) หรือผู้ป่วยที่แพทย์สงสัยว่าเป็นโรคหัด ให้รายงานเข้าสู่ฐานข้อมูลโปรแกรมโรคกำจัดกวาดล้าง กรมควบคุมโรค (<https://apps-doe.moph.go.th/measles/>) และ ระบบระบบเฝ้าระวังโรคดิจิทัล (Digital Disease Surveillance: DDS) จากนั้นเจาะเลือดผู้ป่วยเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยควรเก็บในช่วง 4 - 30 วันหลังผื่นขึ้น หรือ เก็บตัวอย่างจาก throat swab หรือ nasal swab ตรวจหาสารพันธุกรรมโดยส่งตรวจได้ที่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในเขตต่าง ๆ ทั้งนี้สามารถศึกษาเพิ่มเติมของคู่มือเกี่ยวกับการเฝ้าระวังได้ทางเว็บไซต์กองระบาดวิทยา https://ddc.moph.go.th/doe/journal_detail.php?publish=16432

เรียบเรียงโดย : ภูมิภัทร ยอดชมภู ฉัตรมงคล สัมแบน ปรางณพิชญ์ วิหารทอง ชญานิจ มหาสิงห์
กลุ่มพัฒนาระบบเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคติดต่อ กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค